

6.2. Indústries manufactureres

Parlar de Mataró vol dir parlar, ineludiblement, de la indústria manufacturera de la ciutat. Una de les característiques de l'estructura econòmica catalana és el pes de la indústria, fet que situa Catalunya com el principal nucli industrial espanyol. En aquest context, Mataró ha jugat un paper molt rellevant com a nucli industrial català, amb la indústria tèxtil i de la confecció com a pedra de toc dins de les manufactures mataronines. Avui en dia, però, la indústria manufacturera de la ciutat es troba lluny dels moments àlgids que va arribar a viure el sector a la ciutat. Així, en els més de tretze anys que portem del segle XXI, el sector manufacturer mataroní s'ha anat desfilant talment com un jersei, tal com estava passant a Espanya i a Catalunya en aquesta mateixa divisió econòmica. Així, entre l'any 2000 i el 2013, les manufactures de Mataró han perdut prop del 60% dels seus treballadors i s'ha passat de tenir gairebé 10.000 assalariats a tenir-ne, en l'actualitat, menys de 4.000.

La importància de les manufactures mataronines ve donada per la seva elevada especialització en la indústria tèxtil i de la confecció. Així, doncs, de la mateixa manera que en el seu moment el tèxtil va ajudar a situar a la ciutat com un important nucli industrial dins de Catalunya —i també d'Espanya—, ara també és el que més ha incidit en la forta reculada que ha patit el sector manufacturer local. Així, l'any 2000, gairebé set de cada deu assalariats de les manufactures treballava en el sector tèxtil; en canvi, amb la darrera dada disponible, la de desembre del 2013, el pes de la indústria tèxtil se situa en el 55,2%. Tot i la pèrdua de mà d'obra en el tèxtil, Mataró continua sent una ciutat amb un elevat grau d'especialització tèxtil, tal com es desprèn de la comparativa amb Catalunya, ja que al Principat la indústria tèxtil ocupa al 7,2% dels assalariats de les manufactures, mentre que a Mataró —com ja s'ha apuntat anteriorment— el percentatge es troba per sobre del 50%.

Les dades provinents de la Tresoreria de la Seguretat Social configuren una sèrie històrica de treballadors assalariats que posa de relleu un progressiu canvi en l'estructura productiva de la ciutat: mentre que la indústria —sobretot les manufactures— està perdent pes, els serveis en guanyen. A aquest canvi, hi han contribuït els problemes que ve arrossegant la indústria tèxtil i de la confecció, principalment des de la liberalització del comerç de productes tèxtils al 2005.

Situant-nos en l'àmbit d'anàlisi conjuntural d'aquest informe, la **TAULA 6.2.1** mostra la situació actual en què es troben les indústries manufactureres de Mataró. Les dades corresponents als quatre trimestres del 2013 han oscil·lat, aproximadament, entre els 3.850 i els 3.950 assalariats, i l'última xifra disponible, la del final del 2012, situa en 3.963 el nombre d'assalariats manufacturers. Per la seva banda, les variacions interanuals dels quatre trimestres del 2013 han presentat una tendència clarament a l'alça, ja que han passat d'un -4,8% al primer trimestre del 2013 a un creixement del 0,1% al darrer trimestre del 2013. Cal estar ben atents a tot el que pugui passar durant el 2014 per veure si es consolida —o no— la línia ascendent en la variació interanual d'assalariats en les manufactures.

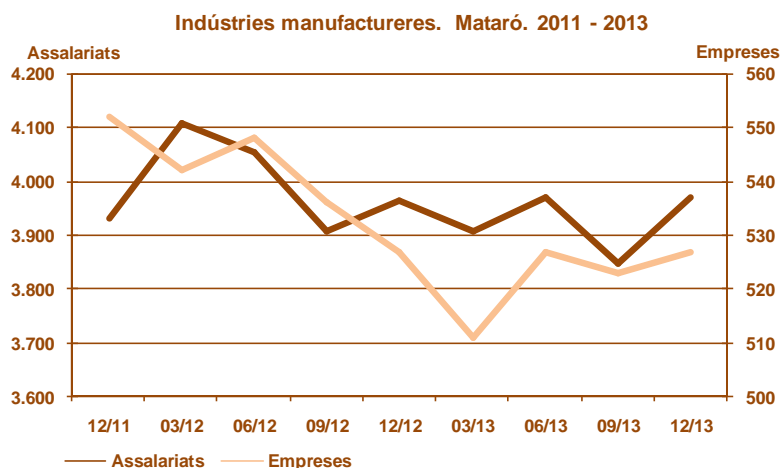
Val a dir que el **GRÀFIC 6.2.1** mostra un perfil clarament a l'alça de les empreses al 2013, amb l'habitual repunt que es produeix al segon trimestre i la posterior davallada al tercer trimestre de l'any. Les xifres de la Tresoreria de la Seguretat Social situen el nombre de centres de cotització que hi havia al primer i al darrer trimestre del 2013 en 511 i en 527, respectivament. No obstant això, on habitualment es pot veure millor la tendència és en la variació interanual, ja en si bé en cap dels quatre trimestres del 2013 ha registrat valors per sobre de zero, si que és cert que el perfil és clarament ascendent, ja que es passa del -5,7% del primer trimestre del 2013 al 0% del darrer trimestre de l'any.

Pe la seva banda, la mida de les empreses manufactureres s'ha mogut entre els 7,6 assalariats per empresa del primer trimestre del 2013 i els 7,4 del tercer. La variació interanual del nombre d'assalariats

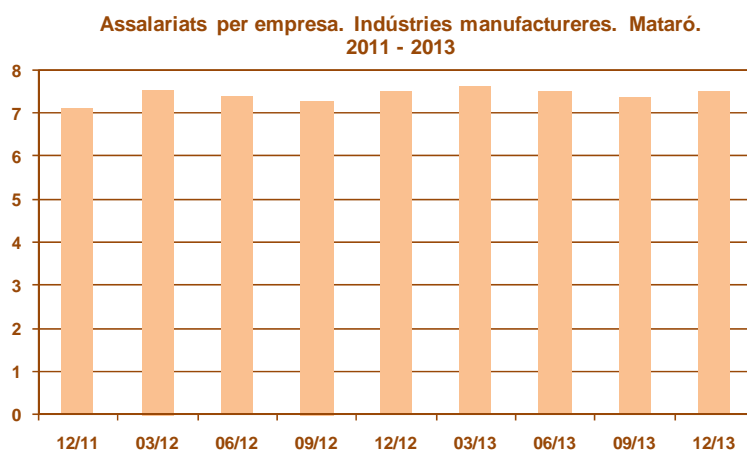
Taula 6.2.1 **Indústries manufactureres. Mataró. 2012 - 2013**

Nombre	12/12	03/13	06/13	09/13	12/13
Autònoms	988	974	970	954	953
Assalariats	3.963	3.908	3.969	3.849	3.969
Empreses	527	511	527	523	527
Ass./ Empr.	7,52	7,65	7,53	7,36	7,53
Var. interan. %	12/12	03/13	06/13	09/13	12/13
Autònoms	-4,26%	-4,04%	-3,87%	-3,34%	-3,54%
Assalariats	0,81%	-4,85%	-2,10%	-1,48%	0,15%
Empreses	-4,53%	-5,72%	-3,83%	-2,43%	0,00%
Ass./ Empr.	5,60%	0,93%	1,80%	0,96%	0,15%

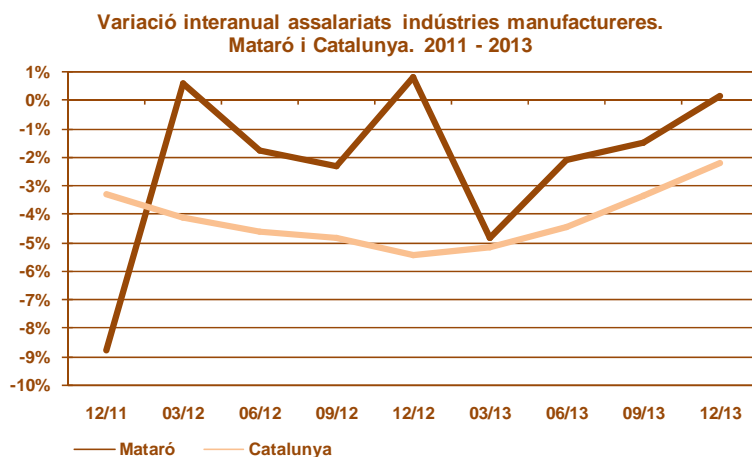
Gràfic 6.2.1

Gràfic 6.2.2

Gràfic 6.2.3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

per empresa ha registrat valors positius en els quatre trimestres del 2013, fruit dels valors menys negatius que han tingut lloc entre els assalariats respecte de les empreses. Durant el 2013, les empreses manufactureres són un 1% de mitjana més grans que al 2012.

Per la seva banda, els treballadors per compte propi no presenten la mateixa línia ascendent que han presentat els assalariats i les empreses. Així, al llarg del 2013, el nombre de treballadors per compte propi ha anat caient, passant dels 974 que hi havia al primer trimestre del 2013 als 953 del quart trimestre de l'any. En la variació interanual del nombre de treballadors autònoms és on millor s'aprecia la pèrdua d'efectius, ja que ha oscil·lat entre el -4% i el -3,3% durant els quatre trimestres del 2013. Val a dir, però, que aquestes davallades són una mica inferiors a les que s'hi van registrar al 2012 (mitjana del -4,8%).

El **GRÀFIC 6.2.3** presenta l'evolució de la variació interanual d'assalariats de Mataró i de Catalunya. El primer que s'observa en el gràfic és que les línies d'ambdós territoris es mouen habitualment per sota del 0% en els dos anys que abasta la temporalitat del gràfic. La segona característica que es desprèn del gràfic és que la línia de Catalunya presenta un perfil suavitzat, mentre que en el cas de Mataró el perfil és més erràtic. En tercer lloc, totes dues sèries presenten una evolució ascendent durant el 2013: es passa d'un -5,2% a un -2,2% en el cas de Catalunya i d'un -4,8% a un 0,2% en el de Mataró.

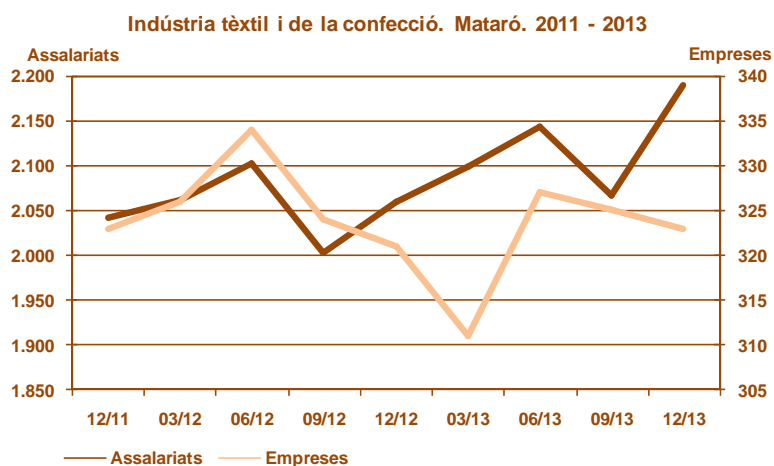
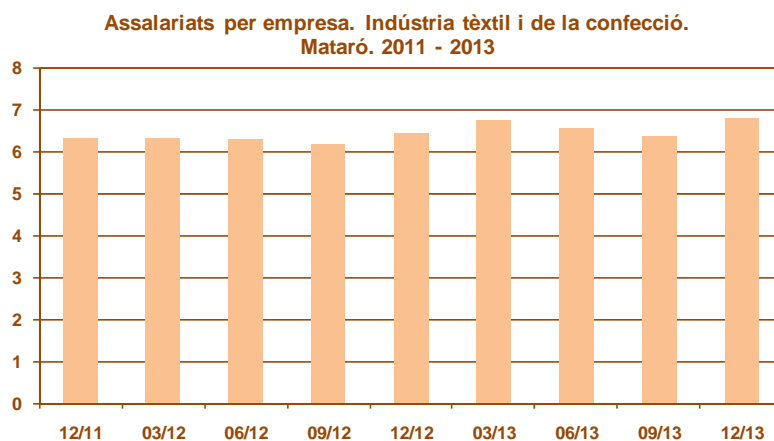
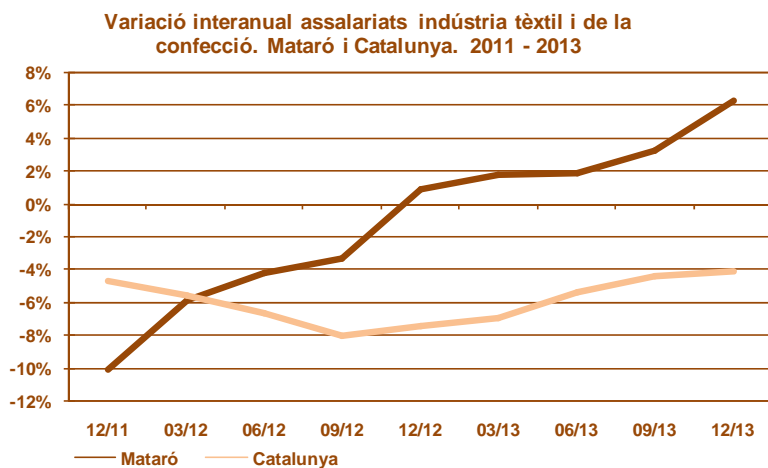
Indústria tèxtil i de la confecció de Mataró

Si Mataró disposa d'una indústria manufacturera important és perquè

Taula
6.2.2

Indústria tèxtil i de la confecció. Mataró. 2012- 2013

Nombre	12/12	03/13	06/13	09/13	12/13
Autònoms	466	453	457	445	450
Assalariats	2.060	2.099	2.143	2.067	2.190
Empreses	321	311	327	325	323
Ass./ Empr.	6,42	6,75	6,55	6,36	6,78
Var. interan.	12/12	03/13	06/13	09/13	12/13
Autònoms	-2,92%	-5,03%	-3,59%	-2,41%	-3,43%
Assalariats	0,88%	1,79%	1,90%	3,25%	6,31%
Empreses	-0,62%	-4,60%	-2,10%	0,31%	0,62%
Ass./ Empr.	1,51%	6,70%	4,08%	2,93%	5,65%

Gràfic
6.2.4Gràfic
6.2.5Gràfic
6.2.6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

la ciutat està fortament especialitzada en la indústria tèxtil i de la confecció. Així, de les vint-i-quatre divisions que configuren la secció de les indústries manufactureres, la de la indústria tèxtil i de la confecció acapara el 55,2% dels assalariats. Sense cap mena de dubte, es tracta de la principal divisió econòmica dins del sector industrial i continua sent una de les més importants de tota l'economia mataronina.

Amb aquest pes específic tan important dins de les indústries manufactureres, sembla evident suposar que tot el que passa en la indústria tèxtil i de la confecció de Mataró acaba repercutint considerablement sobre el conjunt de les indústries manufactureres locals. A hores d'ara, el nombre de treballadors assalariats en el tèxtil presenta una senda ascendent, passant dels 2.099 que hi havia al primer trimestre del 2013 als 2.190 que es van registrar al quart trimestre de l'any. En la variació interanual d'assalariats del tèxtil també s'observa aquesta tendència alcista en la sèrie en passar de l'1,8% del primer trimestre al 6,3% del quart trimestre.

Quant a les empreses, l'evolució trimestral presenta un perfil similar al dels assalariats. Durant el 2013, el nombre d'empreses ha passat de les 311 que hi havia al primer trimestre a les 323 del darrer trimestre. Per la seva banda, la variació interanual d'aquest indicador presenta un perfil ascendent, amb un pendent força pronunciat —com en el cas dels assalariats—, ja que es passa d'un descens del -4,6% al primer trimestre del 2013 a un ascens del 0,6% a l'últim trimestre.

Finalment, pel que fa als treballadors per compte propi, el nombre d'autònoms presenta un perfil d'estabilitat durant el 2013. Al primer trimestre se n'hi van registrar 453; al segon, van ser-ne 457; al tercer, 445; i al darrer trimestre, 450. Mirant-ho des d'una perspectiva temporal més àmplia, des de l'any 2000 el tèxtil a Mataró ha perdut més de 700 autònoms. Per la seva banda, la variació interanual registrada als quatre trimestres del 2013 presenta oscil·lacions força importants, si bé sempre ho fa amb valors negatius: -5% al primer trimestre del 2013 i -2,4% al tercer trimestre del 2013. Si fem la mitjana de la variació interanual d'autònoms del 2013 obtindrem una davallada del -3,6%, mentre que al 2012 la mitjana va ser del -4,5% i al 2011, del -7,5%.

Tenint en compte que durant el 2013 les variacions interanuals d'assalariats s'han situat per sobre de les variacions interanuals d'empreses, això s'ha traduït en una tendència a l'alça de la grandària mitjana de les empreses tèxtils de la ciutat. Així, entre els mesos de desembre del 2012 i setembre del 2013 s'ha passat dels 6,4 als 6,8

assalariats per empresa, el valor més alt dels darrers tres anys.

En el **GRÀFIC 6.2.6** es presenta la variació interanual d'assalariats del tèxtil de Mataró i de Catalunya. A diferència del **GRÀFIC 6.2.3**, on tots dos àmbits estaven pràcticament sempre per sota del 0%, en aquest gràfic, la sèrie corresponent a Mataró —a banda de presentar una línia clarament ascendent— porta des del darrer trimestre del 2012 amb valors positius. En el cas de Catalunya, la senda de la variació interanual presenta un pendent ascendent a partir del tercer trimestre del 2012, tot i que —a diferència del que passa a Mataró— encara es troba força lluny de poder registrar variacions interanuals positives.